

Zámek Duchcov

Kraj: Ústecký

GPS souřadnice: 50.602167N, 13.744603E

Okres: Teplice

Adresa URL: www.zamek-duchcov.cz

Zámek Duchcov, ležící v podkrušnohoří, bývalá rezidence rodu Valdštejnů, na vás dýchne svou historií a bude vám vyprávět své příběhy, které dodnes poutají pozornost návštěvníků. Přispěl k tomu proslulý italský dobrodruh a světooběžník Giacomo Casanova, který na zámku zvěčnil a završil svůj život.

Nejvýraznější stopu zanechal na zámku Duchcov starobylý rod Valdštejnů, který získal panství po Lobkovicích v roce 1642 a držel jej až do roku 1921. Právě s Valdštejny je spojen největší rozkvět duchcovského panství a zámku, který získává svou nynější podobu v podobě trojkřídleho reprezentativního sídla s čestným dvorem, nádvořím, zámeckým kostelem, zahradou, konírnou a hospodářskými budovami.

Zámek, tak jak jej známe dnes, dal v letech 1675–1685 vystavět Jan Bedřich z Valdštejna podle plánů architekta Jeana Baptiste Matheye na místě staršího renesančního lobkovického sídla. Roku 1707 byl barokní zámek rozšířen o dvě boční křídla. Při stavební činnosti vzniklo vnější zámecké nádvoří, navazující na čestný dvůr. Oba prostory byly odděleny ozdobným plotem, architektonicky členěnými pilíři se dvěma vázami a čtyřmi sochami z Braunovy dílny. Dvě představují zápasícího Herkula, další bohyni Minervu a boha Marta.

V roce 1722 byl slavnostně vysvěcen zámecký kostel Zvěstování Panny Marie, jehož výstavbu původně započal Arnošt Josef z Valdštejna podle plánů italského architekta Marca Antonia Canevale. Na výzdobě kostela, krčkem propojeného s jižním křídlem zámku, se podíleli špičkoví umělci tehdejší doby - sochař Matyáš Bernard Braun a malíř Václav Vavřinec Reiner. Rozšířením areálu v roce 1731 po úpravě terénu a zajištění opěrnými zdmi byly vytvořeny podmínky k založení tzv. Knížecí zahrady před severním křídlem zámku. V letech 1967–1968 byla barokně rekonstruována.

Barokní období zámku vyvrcholilo stavbou hraběcího špitálu s kostelem Nanebevzetí Panny Marie s freskou Václava Vavřince Reiner. Autorství špitálu z let 1716–1728 je přisuzováno litoměřickému staviteli Octaviu Broggiovi nebo architektu Františkovi Maxmiliánovi Kaňkovi. Přibližně ve stejné době byla zakládána zahrada přísně symetrické kompozice s pravidelně členěnými květinovými záhony, s alejí tvarovaných stromů, živých stěn, s okrasnými zídkami a s oživujícími bazény a fontánami.

Ukončujícím prvkem bylo pískovcové sousoší Matyáše Bernarda Brauna Čas loupí krásu, zpodobující únos Óreithýie Boreem.

Od poloviny 18. století, kdy vrcholil lázeňský věhlas nedalekých Teplic, bylo v zámku a v zámecké zahradě společensky velmi rušno. Pořádaly se zde pastýřské hry, divadelní a hudební představení, bankety a jiné slavnosti. Mezi slavnými návštěvníky nechyběl Lorenzo Da Ponte, Charles de Ligne, Friedrich Schiller, Johann Wolfgang von Goethe, Ludwig van Beethoven, Fryderyk Chopin a další významné osobnosti. Snad nejzvučněji v souvislosti se zámek Duchcov zní jméno proslulého italského svůdníka a dobrodruha Giacoma Casanovy, který jako knihovník a společník hraběte Josefa Karla Emanuela z Valdštejna prožil na

zámku Duchcov posledních třináct let svého života.

Rozsáhlá barokní zahrada, založená v první čtvrtině 18. století za Jana Josefa z Valdštejna ve francouzském stylu, patřila k nejpozoruhodnějším svého druhu. Klasicistní úpravy zevnějšku zámku, dokončené v roce 1818 tehdejším majitelem panství Františkem Adamem z Valdštejna, provázely postupné přeměny barokní zahrady.

V hlavním traktu zámku již po celé 19. století k závažnějším stavebním úpravám nedošlo. Kolem roku 1850 a znovu v roce 1884 byly prováděny jen drobné interiérové úpravy. Po pozemkové reformě, v důsledku které v roce 1921 Valdštejnové prodali zámek státu a odvezli si většinu mobiliáře včetně historické knihovny, v budově zámku sídlila řada institucí a došlo zde k četným stavebním adaptacím.

Krušné 20. století se nechvalně podepsalo na celém zámeckém areálu. Dne 10. května 1945 došlo během pobytu ruské osvobozovací armády k požáru zámeckého kostela Zvěstování Panny Marie, jenž nenahraditelně zničil celý interiér kostela včetně Reinerových obrazů, Braunových soch a dalších uměleckých děl. Z původního zařízení kostela požáru unikla jen tzv. Valdštejnská kaple a krypta s ostatky osmi členů Valdštejnského rodu pod kaplí. Kostel zůstává do dnešních dnů v majetku církve.

V roce 1956 a v dalších letech byl zámecký park likvidován v souvislosti se zamýšlenou povrchovou těžbou uhlí, které padl za oběť i barokní špitál. V následujících desetiletích bylo území rekultivováno, park obnoven a přistoupilo se rovněž k celkové obnově zámeckého traktu. Byl zřízen i pavilon pro osazení vzácné Reinerovy fresky a také pro původní plastiky ze špitálního kostela. Do vnějších výklenků byly umístěny alegorické sochy z předpokládaného Braunova okruhu. Z původních porostů se ojediněle zachovaly duby, jasany, lípy a platany. Ostatní dřeviny jsou z pozdějších období, největší část tvoří nové výsadby.

Od poloviny 60. let 20. století započala obnova zámku i celého zámeckého areálu s cílem kulturního a společenského využití a zpřístupnění veřejnosti. V roce 2000 byla zpřístupněna expozice věnovaná životu a dílu Giacoma Casanovy s připomínkou jeho zdejšího pobytu. V roce 2011 byla slavnostně otevřena expozice valdštejnského zámeckého muzea a zpřístupnění valdštejnské zámecké obrazárny v restaurovaných interiérech piana nobile západního a severního křídla zámku. V letech 2007–2013 byla realizována obnova zámeckých střech včetně restaurátorských prací v pianu nobile jižního zámeckého křídla. V dubnu 2015 byly zpřístupněny čtyři místnosti piana nobile Biliárového křídla s čerstvě odkrytými a restaurovanými výmalbami z období vrcholného baroka a rokoka. V červnu 2016 byla na přízemí jižního křídla zámku slavnostně otevřena nová stálá expozice Okouzlení antikou.

Prohlídkové okruhy

Valdštejnská prohlídka (základní okruh)

Casanova na zámku

Spojené okruhy I + II

Reinerova freska a proměny zámeckého areálu

Okouzlení antikou

Letem světem

Informace o návštěvní době zde.

Ceny vstupného zde.

Zdroj textu: www.npu.cz – Národní památkový ústav

